

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความหลากหลายของไบรโอไฟต์ที่หมู่บ้านขุนช่าง-
เคียน อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวสุนทรี กรโอชาเลิศ

ปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ชีววิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ. ดร. กัญยา สันทนะโชติ

บทคัดย่อ

การศึกษาความหลากหลายของไบรโอไฟต์ บริเวณหมู่บ้านขุนช่างเคียน อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,300-1,400 เมตร ได้ดำเนินการศึกษา ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2547 ถึง 30 พฤศจิกายน 2548 สามารถจัดจำแนกไบรโอไฟต์ได้ 22 วงศ์ 32 สกุล 45 ชนิด 2 ชนิดย่อย 3 สายพันธุ์ จัดเป็นฮอร์นเวิร์ด 3 ชนิด มอสส์ 24 ชนิด (แบบตั้งตรง 10 ชนิด และแบบทอดนอน 14 ชนิด) และลิเวอร์เวิร์ด 18 ชนิด (ประเภทแผ่น 3 ชนิด และประเภทใบ 15 ชนิด) วงศ์ที่มีจำนวนชนิดมากที่สุดคือ Fissidentaceae 7 ชนิด รองลงมาคือวงศ์ Lejeuneaceae 6 ชนิด ไบรโอไฟต์ที่พบส่วนใหญ่เป็นชนิดที่ขึ้นบนหิน (17 ชนิด) นอกจากนี้ยังพบเป็นชนิดที่ไม่เคย มีรายงานการพบมาก่อนในประเทศไทย 5 หน่วยอนุกรมวิธาน คือ *Eurhynchium celebicum* (Sande Lac.) E. B. Bartram (Barchytheceaceae), *Fissidens bryoides* Hedw. subsp. *schmidii* (Müll. Hal.) Nork. (Fissidentaceae), *Heteroscyphus zollingeri* (Gottsche) Schiffner (Geocalyceaceae), *Lophocolea morobeana* Piippo (Geocalyceaceae) และ *Porella acutifolia* (Lehm. & Lindenb.) Trevis subsp. *latior* S. Hatt. (Porellaceae) นอกจากนี้พบฮอร์นเวิร์ด 2 ชนิดคือ *Notothylas* sp.1 และ *Notothylas* sp.2 (Notothyladaceae) ที่คาดว่าเป็นชนิดที่ไม่เคยมีรายงานการพบมาก่อนใน ประเทศไทย ซึ่งขณะนี้ยังไม่สามารถระบุชื่อชนิดได้ และพบไบรโอไฟต์ที่เป็นพืชเฉพาะถิ่นทาง ภาคเหนือของประเทศไทย 1 ชนิด คือ *Frullania gemmulosa* S. Hatt. & Thaihong (Frullaniaceae) ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำคำบรรยายลักษณะโดยละเอียดของไบรโอไฟต์แต่ละชนิด รูปวิธาน จำแนกชั้น วงศ์ สกุล และชนิด รวมทั้งลักษณะทางนิเวศวิทยา และการกระจายตัวของไบรโอไฟต์ พร้อมทั้งวาดภาพลายเส้นประกอบ ตัวอย่างไบรโอไฟต์ที่เก็บรวบรวมได้ เก็บรักษาไว้ ณ ห้องปฏิบัติการไบรโอไฟต์ ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Thesis Title Diversity of Bryophytes at Khun Chang Khian Village,
Doi Suthep-Pui National Park, Chiang Mai Province

Author Miss Soonthree Kornochalert

Degree Master of Science (Biology)

Thesis Advisor Dr. Kanya Santanachote

ABSTRACT

A study of bryophyte diversity at Khun Chang Khian Village, Doi Suthep – Pui National Park, Chiang Mai Province at 1,300 – 1,400 m elevation above sea level, was conducted from 1 December 2004 to 30 November 2005. The specimens collected were classified into 22 families, 32 genera, 45 species, 2 subspecies, and 3 varieties. This includes 3 species of Anthocerotae (hornworts), 24 species of Musci (mosses, 10 acrocarpous species and 14 pleurocarpous species), and 18 species of Hepaticae (liverworts, 3 thalloid species and 15 leafy species). Fissidentaceae had the most species (7), followed by Lejeuneaceae (6). Most of the species are epilithic (17). Five taxa are new records for Thailand, viz. *Eurhynchium celebicum* (Sande Lac.) E. B. Bartram (Barchytheciaceae), *Fissidens bryoides* Hedw. subsp. *schmidii* (Müll. Hal.) Nork. (Fissidentaceae), *Heteroscyphus zollingeri* (Gottsche) Schiffner (Geocalycaceae), *Lophocolea morobeana* Piippo (Geocalycaceae) และ *Porella acutifolia* (Lehm. & Lindenb.) Trevis subsp. *laticornis* S. Hatt. (Porellaceae). There are also two unidentified species of *Notothylas* (Notothyladaceae) which are probably also new records for Thailand since they are not what is listed for the known flora of the country. One species, *Frullania gemmulosa* S. Hatt. & Thaitong (Frullaniaceae), is endemic to northern Thailand. Keys to class, families, genera, and species; and descriptions of all taxa are given. Ecological data, distributions, and line drawings are also provided. The specimens are deposited in the Bryophyte Laboratory, Department of Biology, Chiang Mai University.